

Zapraszamy na najbliższe seminarium z cyklu „Perspektywy współczesnej fenomenologii”

13 września (wtorek) 2016 r.

*Seminarium współorganizowane przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN
oraz Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego*

Warszawa, Pałac Staszica, ul. Nowy Świat 72, sala 154, godz. 16:00

Seminarium

nt. książki „The Far Reaches. Phenomenology, Ethics, and Social Renewal in Central Europe” (Stanford University Press, Stanford 2014)

poprowadzi **Michael Gubser** (James Madison University)

Seminarium odbędzie się w języku angielskim

ABSTRAKT: Książka *The Far Reaches* prezentuje historię myśli społecznej i etycznej w ruchu fenomenologicznym, dowodząc, że fenomenologia była jednym z głównym nurtów filozofii społecznej dwudziestego wieku. W książce przedstawia się dwie główne tezy: (1) że fenomenologia w zasadzie od początków swojego istnienia w centrum swoich dociekań umieściła pytania o naturze etycznej i społecznej oraz (2) że to zaangażowanie znalazło znaczący polityczny i społeczny wydźwięk, w szczególności w późniejszym okresie komunizmu w Europie Wschodniej. Ta filozoficzna tradycja nie tylko sformułowała podstawy dla systematycznej refleksji nad codziennymi zagadnieniami moralnymi, takimi jak różnica pomiędzy dobrem i złem, czy też wyjaśnienie natury wartości; wezwała także filozofię do odnowy społeczeństw europejskich, które mierzyły się z kryzysami XX wieku, od I wojny światowej, poprzez wojenne totalitaryzmy, aż po powojenne dyktatury komunistyczne.

Książka *The Far Reaches* skupia się na Europie Środkowej, wychodząc od niemieckich i austriackich narodzin fenomenologii, aż do powojennej Czechosłowacji i Polski, gdzie najwyraźniej zaznaczyło się społeczne i etyczne zaangażowanie fenomenologii. Wschodnioeuropejscy fenomenologowie pomagają nam odpowiedzieć na dwa popularne zarzuty wobec tej filozofii. Po pierwsze, co dobitnie wyraził na przykład Theodor Adorno, odrzucają fenomenologię jako przede wszystkim epistemologię, nawet solipsystyczną. Po drugie, że z powodu tej rezerwy fenomenologia nie była w stanie oprzeć się radykalnej polityce bycia i autentyczności, która ucieleśniła się w nazizmie. Innymi słowy, z powodu tego opuszczenia świata, fenomenologia miała prowadzić albo do łagodnego odcięcia się od polityki, albo, co gorsze, do bezkrytycznej akceptacji surowej władzy. Patočka i Wojtyła pokazują tę filozofię w zupełnie innym świetle. To, że fenomenologia może mieć taki olbrzymi wpływ na ruchy dysydenckie Europy Wschodniej jest zarazem pokazaniem, że należy porzucić przedstawienie jej jako jedynie abstrakcyjnego epistemologicznego ćwiczenia. Podstawy dla tego zagadnienia społecznego były obecne fenomenologii od jej początków.

Michael Gubser pracuje jako *Associate Professor* na Wydziale Historii, James Madison University. Stopień doktora uzyskał w 2001 r. w University of California, Berkeley. Jest autorem *The Far Reaches: Phenomenology, Ethics, and Social Renewal in Central Europe* (Stanford Press 2014) oraz *Time's Visible Surface: Alois Riegl and the Discourse on History and temporality in fin-de-siecle Vienna* (Wayne State Press 2006). W ostatnim czasie opublikował m.in. *The Terror and the Hope: Jan Patočka's Transcendence to the World* („Schutzian Research” 3 (2011), 185-202); *The Worldly Ethics of Edmund Husserl and Jan Patočka* („Analecta Husserliana” 110: Part II (2011), 579-98); *An Image of a Higher World: Franz Brentano and Edmund Husserl on Ethics and Renewal* [Aukštesniojo Pasaulio Vaizdunys: Etinis Atsinaujnimas Pagal Francą Brentano ir Edmundą Husserlį] („Santalka” 17: 3 (2009), 39-49). Obecnie pracuje nad projektem książki pod tytułem *Retrieving the Past: History and Ahistoricism in International Development*.

Polskie Towarzystwo Fenomenologiczne

zaprasza do udziału w ogólnopolskim seminarium naukowym

Perspektywy współczesnej fenomenologii

Głównym celem seminarium jest popularyzacja badań realizowanych w głównych nurtach współczesnej fenomenologii oraz integracja środowiska fenomenologicznego w Polsce. Podejmując zagadnienia współcześnie szeroko dyskutowane w ruchu fenomenologicznym, chcemy nie tylko na nowo odczytać klasyczne teksty fenomenologiczne, ale także i przede wszystkim – chcemy przedstawić wkład fenomenologii do współczesnej myśli jako pewnej metody oraz przemyśleć możliwości jej aktualnych zastosowań praktycznych na polach poszczególnych nauk. Dlatego też chcemy wyjść poza wąsko rozumiane środowisko akademickie i zaprosić do współpracy praktyków, na przykład lekarzy, psychologów oraz antropologów i kulturoznawców. Z tego powodu seminarium jest otwarte na różne środowiska naukowe oraz na badania realizowane w różnych dziedzinach filozofii i nauki w ogóle.

W ramach seminarium chcemy podjąć między innymi następujące tematy:

- Fenomenologia jako metoda i jako kierunek.
- Fenomenologia w dialogu z innymi dziedzinami filozofii.
- Ontologia fenomenologiczna.

- Problem poznania i prawdy w fenomenologii.
- Fenomenologia a nauki formalne.
- Praktyczne wymiary fenomenologii.
- Fenomenologia a kognitywistyka: spór o granice naturalizacji.
- Fenomenologia a teologia.
- Fenomenologia a logika.
- Fenomenologiczna estetyka.
- Aplikacje fenomenologii w naukach szczegółowych.
- Fenomenologia w medycynie: pomiędzy teorią a praktyką.
- Fenomenologia wobec problemów współczesnego świata.
- Ruch fenomenologiczny w Polsce: wczoraj, dziś, jutro.
- Próba diagnozy dzisiejszego stanu ruchu fenomenologicznego na świecie.

Forma seminarium jest szeroka i obejmuje: prezentacje referatów, dyskusje panelowe, sesje książkowe, w tym dyskusje nad najnowszymi pracami z fenomenologii oraz przekładami dzieł na język polski, spotkania badawcze i warsztaty. Planuje się, że spotkania będą odbywały się w różnych ośrodkach akademickich w Polsce.

Organizatorzy:

dr Marcin Moskalewicz (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu)

dr Witold Płotka (Uniwersytet Gdański)

dr Marek Pokropski (Uniwersytet Warszawski)

prof. IFiS dr hab. Wojciech Starzyński (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

